

Naam stage	Verdiepingsstage Multiple Sclerose in MCL
Opleidingslocatie	☐ Isala Zwolle ☐ MST Enschede ☐ Martini ZH Groningen ☐ UMC Groningen ☒ MC Leeuwarden
Duur	3-6 maanden. De keuzestage kan parttime gevolgd worden.
Stage-opleider	E.A.C. Beenakker
Betrokken supervisoren	E.A.C. Beenakker en R. Schuringa
Korte beschrijving	<p><u>Ons ziekenhuis en afdeling</u> Het Medisch Centrum Leeuwarden (MCL) is een groot en modern ziekenhuis, gelegen in Friesland en lid van de Samenwerkende Topklinische Opleidings Ziekenhuizen (STZ). Het verzorgt 23 medische vervolgopleidingen. Als vakgroep neurologie verzorgen wij de etalagestage neurologie in de opleiding tot SEH-arts, psychiater en geriater. De keuzestage Multipiele Sclerose (MS) kunnen we aanbieden als buitenpost vanuit het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG). Verder worden er op onze afdeling coassistenten en semiartsen opgeleid vanuit het UMCG en VS'en/PA's vanuit de Hanzehogeschool Groningen. Daarnaast heeft de afdeling volledige erkenning voor de opleiding tot KNF-laborant.</p> <p>De afdeling neurologie beschikt over 25 bedden, inclusief 16 stroke-unit bedden. De vakgroep neurologie bestaat uit 15 neurologen, 8 ANIOS en 4 verpleegkundig specialisten (VS). Wij oefenen het vak in de volle breedte uit, met verdieping in verschillende aandachtsgebieden: bewegingsstoornissen en dementie, KNF en slaapgeneeskunde, vasculaire neurologie, neuro-oncologie, neuromusculaire aandoeningen en Multiple sclerose (MS). Er is een samenwerking met Sionsberg Netwerk Ziekenhuis Dokkum waarbij op locatie spreekuren worden verricht.</p> <p><u>De keuzestage MS</u> Multiple sclerose (MS) is een veelvoorkomende invaliderende immuungemedieerde aandoening van het centrale zenuwstelsel, die zich veelal op de jongvolwassen leeftijd presenteert. MS kent vele mogelijke beperkingen en kan een impact hebben op o.a. het fysieke en mentale functioneren, het gezin en de participatie op werk. De zorg voor de mensen met MS is daarom complex en vraagt om een multidisciplinaire samenwerking. Daarnaast zijn er veel ontwikkelingen rondom de behandeling en diagnostiek, die elkaar snel opvolgen. De huidige behandelmogelijkheden vergen ook de nodige aandacht in de vorm van mogelijke bijwerkingen. Hierdoor is aandacht voor monitoring van effect en bijwerkingen zeer belangrijk. Kennis en kunde van de behandelde arts zijn hierbij van groot belang.</p> <p>Gezien het feit dat de ontwikkelingen elkaar snel opvolgen, behandeling en monitoring steeds ingewikkelder wordt, en er steeds meer mogelijk is in de sfeer van begeleiding is MS een belangrijke subspecialisatie geworden. Het MS-centrum van het MCL is sinds</p>

	<p>april 2015 erkend als Noordelijk MS-behandelcentrum. De erkenning is verleend door het Nationaal MS-fonds; vlinderkeurmerk. Het MCL is het enige ziekenhuis in de noordelijke provincies dat deze erkenning heeft voor de behandeling van MS. Binnen de afdeling hebben twee neurologen zich specifiek bekwaamd op de MS zorg: dr. E.A.C. Beenakker en drs. R. Schuringa. Dr. E.A.C. Beenakker is bestuurslid van de MS werkgroep van de Nederlandse Vereniging van Neurologie. Zowel dr. Beenakker, als Schuringa participeren in het landelijk AIOS MS onderwijs.</p> <p>De afdeling beschikt verder over een zeer ervaren MS-verpleegkundig specialist en verschillende MS verpleegkundig consulenten. De populatie MS patiënten bedraagt circa 750 mensen. In het MCL hebben we veel ervaring met geavanceerde MS behandelingen zoals natalizumab, S1P-receptor modulators en ocrelizumab.</p>
Praktische zaken	<ul style="list-style-type: none"> - Aangezien het een stage met een buitenpostconstructie betreft dient een aanvraag te worden ingediend bij de opleider van de neurologie-opleiding in het UMCG. Momenteel betreft dit B. Jacobs. - Er dient een detacheringsovereenkomst te worden getekend tussen het centrum waar de AIOS primair wordt opgeleid en het MCL. - Voorafgaand aan de stage dient de AIOS het persoonlijke RGS-opleidingsprogramma aan te passen en te laten goedkeuren door de lokale opleider.
Beginniveau AIOS	<p>De keuzestage MS wordt aangeboden aan AIOS die zich verder willen bekwamen in de behandeling en begeleiding van mensen met MS en andere demyeliniserende aandoeningen. Het betreft een stage die wordt aangeboden aan AIOS in de laatste fase van hun opleiding.</p>
Hoofd- en subleerdoelen	<p>Onder dagelijks aanwezig supervisie, maar met een grote mate van zelfstandigheid, zal de AIOS verantwoordelijk zijn voor de zorg van mensen met MS, zowel in de diagnostische fase als in de begeleidingsfase. De primaire leerdoelen hierbij zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adequaat kunnen diagnosticeren van de ziekte MS en andere demyeliniserende aandoeningen • differentiaal diagnostische overwegingen en mimics kennen bij verdenking MS • adequaat behandelplan kunnen opstellen bij MS en andere demyeliniserende aandoeningen <ul style="list-style-type: none"> ○ juiste indicatiestelling en gebruik weten van de diverse MS medicamenten ○ criteria kennen betreffende starten/switchen/stoppen • het kunnen toepassen van systematische effectiviteitsmonitoring bij MS behandelingen • zelfstandig MRI scans kunnen interpreteren in de diagnostische fase en de follow-up fase • kennis hebben van diverse andere medische en paramedische disciplines betrokken bij de zorg voor patiënten met MS

	<ul style="list-style-type: none"> • kennis hebben van de recente ontwikkelingen op het gebied van MS • Tijdig anticiperen en bespreken van consequenties/aanpassingen bij uitval door MS, waarbij ook gedacht wordt aan cognitie, vermoeidheid en de progressieve beperking op persoonlijk en professioneel leven van patiënt en de impact daarvan op de omgeving
Link naar landelijk opleidingsplan	<p><u>Thema (NEURON2)</u> > Verdieping binnen het thema ‘multipale sclerose en verwante aandoeningen’ binnen het profiel algemene neurologie</p> <p><u>KBA’s</u> > De opzet van de stage leent zich goed voor het vergroten van het bekwaamheidsniveau binnen de kritische beroepsactiviteit (KBA) “uitvoeren van een poliklinisch spreekuur met complexe problematiek”, zoals dit in NEURON 2 wordt gedefinieerd. Aan het einde van de zes maanden stage zou het in principe mogelijk moeten zijn om binnen deze KBA-niveau 4 te bereiken.</p> <p>Voortgangsgesprekken > Afhankelijk van de stageduur zullen een introductie- tussen- en eindgesprek worden ingepland waarin de voortgang en planning voor de stage besproken wordt.</p>
Indeling van de stage	<p>Het grootste deel van de stage zal gevolgd worden op de polikliniek neurologie tijdens de MS poli. De AIOS zal hier onder dagelijks aanwezige supervisie, maar met een grote mate van zelfstandigheid, verantwoordelijk zijn voor de zorg van mensen met (een verdenking op) MS, zowel in de diagnostische fase als in de begeleidingsfase.</p> <p>Tijdens de stage wordt er geen dienst (avond, nacht, weekend) gedaan. De stage kan tijdelijk worden onderbroken voor een dienstblok in het ziekenhuis waar de AIOS de opleiding tot neuroloog volgt, afhankelijk van lokale afspraken.</p> <p>Alle dagen wordt om 8:30 begonnen met de overdracht. De werkdag eindigt veelal om 17:00 uur.</p> <p>De AIOS ziet nieuwe patiënten met een verdenking op MS die zijn verwezen door de huisarts of door collega neurologen voor een second opinion, of die worden doorverwezen voor advies met betrekking tot behandeling (intern of vanuit de regio). Iedere nieuwe patiënt wordt direct nadien besproken met de supervisor. Ook ziet de AIOS patiënten die worden verdacht van een relapse (schub) en controle patiënten. Dit kunnen zowel patiënten zijn die eerder door de AIOS als nieuwe patiënt werden gezien, maar ook patiënten die reeds onder behandeling zijn bij de supervisor. Er zullen vaste momenten worden ingeroosterd, waarin controlepatiënten kort kunnen worden voor- en/of nabesproken. Naarmate de stage vordert kunnen de aantallen patiënten op de spreekuren worden uitgebreid.</p>

	<p>Enmaals per week op woensdag is er tussen de middag een MS teamoverleg waarbij complexe casus worden besproken, waarbij diagnostische criteria en/of overwegingen ten aanzien van behandeling (stoppen, switchen) aan de orde komen. Iedere 6-8 weken is er op donderdag een regionaal MS overleg waarin complexe casus worden besproken met neurologen van andere ziekenhuizen.</p> <p>De omvang van de keuzestage MS is dusdanig dat deze parttime gevolgd kan worden waarbij uitgegaan wordt van drie tot vier dagen aanwezigheid per week. De indeling van het weekschema kan enigszins flexibel worden opgesteld, afhankelijk van de wensen van de AIOS en de mogelijkheden van de afdeling. Voor AIOS die fulltime werken kan de keuzestage desgewenst gecombineerd worden met een andere keuzestage.</p>
<p>Leermiddelen en – activiteiten</p>	<p><u>MDO's:</u> Twee keer per maand is er een neuroradiologie bespreking op vrijdag. Daarnaast is er maandelijks een MultiDisciplinair Overleg (MDO) met de andere specialismen die deel uitmaken van het MS team; revalidatiegeneeskunde, urologie en radiologie, psychologie, seksuologie en maatschappelijk werk. Op andere tijdstippen en dagen vinden periodiek verschillende MDO's plaats en casuïstiekbespreking gericht op de algemene neurologie.</p> <p>Tevens is er elke woensdagmiddag het (lokale) MS-overleg waarin alle nieuwe patiënten en alle patiënten waarbij complexe beslissingen genomen moeten worden besproken worden. De doelstelling is dat de AIOS hierin actief participeert. Daarnaast is er 1x per 4-6 weken een noordelijk MS overleg.</p> <p><u>Andere disciplines:</u> De AIOS zal kennis maken met andere disciplines binnen het MS team, zo wordt de AIOS aangemoedigd een dagdeel met de MS verpleegkundige, de uroloog, de revalidatie arts en de neuropsycholoog mee te lopen.</p> <p><u>Overig:</u> > Het verdient aanbeveling om de basis cursus MS georganiseerd door de Nederlandse Vereniging voor neurologie (NVN) te hebben gevolgd voorafgaande aan de stage. > De AIOS heeft kennis van de inhoud van de Nederlandse richtlijn voor MS en kan deze waar nodig raadplegen. > Daarnaast is er gedurende de stage uitgebreid aandacht voor onderwijs waarbij de AIOS uiteraard het regulier aangeboden onderwijs kan volgen.</p>
<p>Taken en werkzaamheden</p>	<p>De AIOS is hoofdzakelijk werkzaam op de polikliniek, met de bijbehorende voorbereidende en administratieve taken. Voor administratie en zelfstudie zal tijd worden ingeroosterd. Verder participeert de AIOS actief in MS-specifieke MDO's en groeit deze ook in de rol van voorzitter.</p>
<p>Supervisie</p>	<p>Iedere nieuwe patiënt wordt direct nadien besproken met de supervisor. Er zullen daarnaast vaste momenten worden</p>

	ingeroosterd, waarin controlepatiënten kort kunnen worden voor- en/of nabesproken.
Toetsing en evaluatie	<p>Voortgang wordt gemonitord middels tussentijdse evaluatiegesprekken en een eindgesprek.</p> <p>> Tijdens de stage wordt de voortgang van het behalen van het bekwaamheidsniveau ondersteunt door het gebruik van kritische praktijkbeoordeling (KPB) die de AIOS samen met een van supervisors invult na observatie van handelen in de klinische praktijk. In overleg tussen AIOS en opleider kan worden besloten om de KPB toe te spitsen op een leerdoel dat nog niet behaald is.</p>
Nevenactiviteiten (indien van toepassing)	De AIOS kan participeren in lopend wetenschappelijk onderzoek of eigen onderzoek initiëren, en/of bijdragen aan optimaliseren/actualiseren van lokale protocollen of werkafspraken.
Overige relevante informatie	-